

A népszavazás megakadályozhatja az állandó betelepítési mechanizmust

Bár az Országgyűlés által tegnap elrendelt népszavazás nem érintheti a tavaly szeptemberben elfogadott tanácsi kvótahatározatot, annál van sokkal veszélyesebb uniós javaslat is, melyre azonban a referendum már kihatással lehet. Az esetlegesen érvényes népszavazás eredménye ugyanis csak a jövőre vonatkozhat, visszaható hatállyal nem bírhat: a kvótahatározat jogszerűségéről egy magyar indítvány nyomán az EU Bírósága fogja kimondani a végső szót. Ugyanakkor az elmúlt időszakban az Európai Bizottság több olyan javaslattal is előállt, mely felső határ nélkül irányozná elő a kényszer-betelepítést, teljesen központosítaná a menekült- és bevándorlás-politikát, ráadásul súlyos pénzbüntetéssel sújtaná az abban részt venni nem akaró tagállamokat. Ezen kényszer-betelepítési javaslatokra pedig, ha azokat a népszavazást követően fogadná el az Unió, a referendum eredménye vonatkozni fog.

A Bizottság által múlt héten közzétett jogszabály-kezdeményezés állandó, felső korlát nélküli betelepítési kvótát hozna létre. A javaslat alapján az új rendszerből kimaradókkal migránsokként évente 250 000 eurós (kb. 77 millió forint) „szolidaritási hozzájárulást” fizettetének. A Bizottság hivatalos előrejelzései alapján idén 1,5 millió migráns érkezik majd Európába, ezt a számot az újfajta kvótára vetítve megállapítható, hogy hazánknak közel 4,4 milliárd euróba (1350 milliárd forint) kerülne az új rendszer negligálása. Az összeg azért megdöbbentő, mert a jelenlegi hét éves uniós költségvetés alapján egy magyar állampolgárra mindössze 570 euró (176 ezer forint) támogatás jut évente. Ráadásul a javaslatban foglalt 250 000 eurós összeg nagyságrendekkel nagyobb annál, amennyit a tagállamok évente ténylegesen elköltenek egy menekült ellátására, így a bíróság kizárólag azt a célt szolgálná, hogy a tagállamokat belekényszerítse az új szétosztási rendszerbe. A javaslat további veszélye, hogy ha a Bizottság egy migráns ellátását 250 000 euróra „árazza be”, akkor Törökország a nála lévő 2,5 millió migráns után nem a jelenlegi Törökország-EU megállapodás után neki járó 6 milliárd eurót (1851 milliárd forint) követelhetne, hanem ennek több mint százszorosát.

A Bizottság április 6-án tetté közzé a migrációs politika megújítására vonatkozó elképzeléseit. Ennek értelmében teljesen központosítanak a menekültkérelmek elbírálását és a bevándorlás-politikát is brüsszeli hatáskörbe vonnák. Az elmúlt héten benyújtott jogszabályjavaslat annak a fenti elképzeléseket megvalósítani hivatott csomagnak az első része, amelyet továbbiak követnek majd.

A Bizottság mostani javaslata a „Dublini rendszer” megújítását szolgálja, amely arról rendelkezik, hogy az Unió területén beadott menekültkérelmeket melyik tagállamnak kell elbírálnia. Tavaly egyértelműen bebizonyosodott, hogy a „Dublini rendszer” megbukott, hiszen Görögország elmulasztotta regisztrálni a hozzá érkező migránsokat. A rendszer újraszabályozása tehát indokolt, azonban a Bizottság javaslata rossz irányba tett lépésként értékelhető, amely nemhogy kezelné a problémákat, hanem újabb feszültségeket generálna a tagállamok között.

A javaslat létrehozna egy új, állandó kvótát, amely a korábbiaktól eltérően csak két elemből állna: az adott tagállam GDP-je az Unió GDP-jére vetítve, valamint az adott tagállam lakosság száma az Unió összlakosságára vetítve. Az így kapott arányszám határozná meg, hogy egy adott tagállamra az Unió területére érkezett migránsok összességéből mekkora hányad jut. Ez évi 1,5 millió migránssal számolva nagyjából 17 500 embert jelentene Magyarország esetében, de hangsúlyozandó, hogy a szétosztásnak nincs felső határa. A javaslat értelmében ha egy tagállam azzal szembesül, hogy a nála benyújtott menedékjogi kérelmek száma meghaladja a tagállamra jutó hányad 150 százalékát, akkor életbe lép a szétosztási mechanizmus.

A bizottsági dokumentum szerint egy tagállam 12 hónapra „vonhatná ki” magát a szétosztásban történő részvétel alól, ám csak akkor, ha migránsként 250 000 euró „szolidaritási hozzájárulást” fizet annak a tagállamnak, amelyik átveszi a mechanizmus értelmében az országra jutó migránsokat. Az összeg nagyságrendekkel nagyobb annál, mint amennyit a tagállamok egy év alatt elköltenek egy menekült ellátására, annak egyetlen értelme, hogy minden tagállamot belekényszerítsen az új rendszerben történő részvételre. A módosított Törökország-EU megállapodás értelmében Törökország összesen 6 milliárd eurót kap az Uniótól azért, hogy a nála lévő több mint 2,5 migránst az országban tartsa. Ezzel összevetve a jelenlegi javaslatban szereplő bírság összegét, megállapítható, hogy a Törökország nem 6 milliárd euróra „tarthatna igényt”, hanem 600 milliárdnál is többre.

Hangsúlyozandó, hogy a jelenlegi dokumentum csak jogszabály-javaslat, tehát az az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak is jóvá kellene hagynia, ahhoz hogy életbe lépjen. Az új szétosztási mechanizmust el kell továbbá határolni a Bel- és Igazságügyi Tanács 2015 szeptemberi ülésén hozott döntéstől, amely ideiglenes szétosztási mechanizmust hozott létre, Magyarországot 1300 migráns letelepítésére kötelezve. A döntést Magyarország és Szlovákia az Európai Unió Bírósága előtt támadta meg – később Lengyelország is csatlakozott a beadványhoz –, így a testület feladata, hogy ítéletet mondjon az ideiglenes szétosztási mechanizmus felett.